

Дослідження стану водних ресурсів, збереження малих річок та прибережних смуг

У простій, відомій зі шкільних років формулі H_2O вміщено поняття глобального рангу – «вода», що є одним з основних компонентів природи, які забезпечують життя на Землі. У вільному стані вода утворює гідросферу нашої планети. Особливе значення мають поверхневі прісні води, розподіл яких є дуже нерівномірним. За визначенням Європейської економічної комісії ООН, державу, водні ресурси якої не перевищують 1,5 тис. м³ на 1 особу, вважають незабезпеченою водою. Україна за запасами місцевих водних ресурсів – одна з найменш забезпечених водою країн Європи.

Забезпечення населення чистою питною водою було визнано глобальним пріоритетом на Всесвітньому саміті зі збалансованого розвитку в Йоганнесбурзі (2002 р.) та Конференції ООН зі збалансованого розвитку Ріо+20: «Майбутнє, якого ми хочемо» (2012 р.).

Це питання постійно перебуває у сфері діяльності як урядових державних структур, так і на міжнародному рівні. Не стоять осторонь цієї проблеми і громадські екологічні організації.

ВЕЛ пропонує сформувати нову водну політику в Україні на засадах Водної Рамкової директиви ЄС. Необхідно перейти до інтегрованого управління водними ресурсами, запровадити басейновий принцип у водокористуванні та збереженні водних об'єктів.

Осередки Всеукраїнської екологічної ліги активно застосовують різні форми роботи у цьому напрямі залежно від особливостей водних об'єктів певної території, ступеня антропогенного впливу на них, екологічних проблем, що виникають у процесі водокористування. Зокрема, вони проводять наукові дослідження, запроваджують тематичні природоохоронні заходи і акції; розглядають питання стану водних ресурсів на засіданнях Наукової ради ВЕЛ, здійснюють просвітницьку роботу стосовно значення водних об'єктів і необхідності їх збереження та ін.

Серед таких заходів можна назвати: круглий стіл «Стан питної води в Україні: проблеми та шляхи покращення» (1998 р.), парламентські слухання про реалізацію екологічної політики та дотримання екологічного законодавства в Україні (2000 р.), науково-практичну конференцію «Вода та довкілля» (2006 р.), круглий стіл «Підтоплення в Україні: соціально-економічні та екологічні наслідки» під час роботи Українського екологічного конгресу «Пріоритети збалансованого розвитку України» (2008 р.), круглий стіл 2 «Інтегроване управління водними ресурсами в контексті Водної Рамкової директиви ЄС» у рамках міжнародної науково-практичної конференції «Національна екологічна політика в контексті європейської інтеграції України» (2010 р.), круглий стіл «Екологічні проблеми водних ресурсів в Україні» в рамках міжнародної конференції «Зелена» економіка: перспективи впровадження в Україні» під час проведення Міжнародного екологічного форуму «Довкілля для України» (2012 р.).

У 2000 р. Всеукраїнська екологічна ліга разом з іншими громадськими організаціями звернулася з ініціативою до Президента України щодо проведення всеукраїнського конкурсу «До чистих джерел», в якому осередки ВЕЛ беруть участь уже понад 10 років. У 2001 р. ВЕЛ розпочала реалізацію соціального проекту «Чиста питна вода – екологічне благополуччя українського народу», започаткувала акцію «Нове життя джерел» (розчищення, облаштування та догляд території навколо джерел питної води: колодязів, артезіанських свердловин, бюветів).

ВЕЛ ініціювала нову акцію «Врятуй свою річку» у 2009 р., метою якої є обстеження екологічного стану малих річок та їх прибережних захисних смуг.

Ця акція має надзвичайно важливе значення в умовах, коли в Україні зникає, зневоднюється через замулювання, заростання велика кількість малих річок, а значна частина їх забруднюється виробничими та побутовими стічними водами.

У 2010 р. розпочато реалізацію проекту «Громадська інвентаризація та моніторинг стану водних об'єктів в Україні», який у своїй структурі має чотири модулі: Громадська інвентаризація природних водойм і водотоків; Громадський моніторинг природних водойм і водотоків та науково-практичні дослідження; Природоохоронна та інспекційна діяльність у сфері захисту водних ресурсів від забруднення та вичерпання; Інформаційно-просвітницька робота з питань збереження водних ресурсів України, формування екологічної свідомості громадян.

Члени ВЕЛ ініціювали створення Басейнових рад в Україні та беруть активну участь у їхній роботі (Херсонська, Черкаська, Закарпатська обласні організації, Корсунь-Шевченківський районний та Білоцерківський міський осередки ВЕЛ).

Багатоаспектну роботу проводять обласні організації, районні, міські сільські та селищні осередки ВЕЛ, яка здебільшого має практичне спрямування.